

NVE
PB 5091 Majorstuen
0301 Oslo
nve@nve.no

Bergen 17.6.2014

Høringsuttalelse på Koldalsfossen kraftverk, saks nr 201301017

Norges Miljøvernforbund (NMF) krever avslag på Koldalsfossen kraftverk. Kraftverket vil være en ytterligere unødig ødeleggelse av landets vassdragsnatur. Da det fra før er gjort store inngrep i vassdrag i området bør dette forbli urørt.

Miljøvernforbundet vil også påpeke at Bolaks er frekke på grensen til det kriminelle når de søker å bygge ut et vassdrag som de etter all sannsynlighet **IKKE** har fallrettigheter til. Dette gjelder gnr 23 og bruks nr 2 og 3. Dette bør i seg selv få som konsekvens at det blir gitt avslag på søknaden som i praksis innebærer å bygge ut noe de neppe eier. Videre har de unnlatt å oppgi at en av grunneierne hele tiden har vært imot (gnr 23 , bnr 1). Dette skjules ved å skrive i søknaden "at de er i samtaler med dem". Noe som er regelrett løgn.

Med den miljøvandalismen Bolaks har bedrevet med fiskeoppdrettsvirksomheten sin og en fullstendig mangel på kompetanse om kraftverksdrift må det være selvfølge at det gis avslag. Konsesjonssøknaden er enda en søknad om å fortsette årelatingen av norsk vassdragsnatur. Vi har ingen kraftmangel i Norge og har derfor ikke behov for å rasere ytterligere vassdrag. Vassdraget er allerede begrenset av utbygging. I årsgjennomsnitt er det halv vannføring i elven pga av utbyggingen av Kvanndalsvassdraget på 1980-tallet. **Omkringliggende kraftverk i Fusa kommune har en årsproduksjon på omtrent 90 GWH noe som tilsier at vi har kommet over tålegrensen i dette området. Koldalsfossen med en antatt årsproduksjon på bare 4 GWH bør derfor spares.**

Truede arter

Miljøvernforbundet vil også påpeke at selv om erfaringene med det avbøtende tiltaket Coanda rist tilsynelatende er gode så vil alle inngrep for en truet art

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593

5806 BERGEN

Skuteviksboder 24

Bank: 9521.05.71982

Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261

Grønland

0134 OSLO

Tlf: 55 30 67 00

Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446

9255 TROMSØ

Tlf: 913 57 125

Epost: nord@nmf.no

innebære et element av risiko. At ål er kritisk truet må derfor medvirke til at det gis avslag på søknaden. **En ekstrem reduksjon på nesten 99 % i oppvandring av ålelarver i europeiske vassdrag de siste 30 årene, tyder på at det ikke er forsvarlig å gjøre ytterligere inngrep som medfører risiko for begrensning av bestanden hvis vi skal forhindre utryddelse.** Ål benytter kystnære vassdrag i Norge som oppvekstområder; arten er kritisk truet iht på norsk rødliste (Kålås mfl. 2010) og internasjonale lister over truede arter (Thorstad m.fl. 2012). Internasjonalt settes det nå inn betydelig ressurser og avbøtende tiltak for å verne om arten og stoppe nedgangen i rekruttering. Vi frykter at et betydelig oppvekstområde kan gå tapt for arten selv med det avbøtende tiltaket. Dette betyr en vurdering av fysiske inngrep i vannstrengen som følge av omsøkt konsesjon, og hensynet til opp og nedvandring av ål. Dette må også vurderes i sammenheng med omsøkt minstevannsføring og konsekvenser av dette. Ingen teknisk løsning er uten risiko. Selv en begrenset skade for ål vil i den kritiske tilstanden bestanden er i være en trussel.

Tilstanden for flommose er også vurdert å være sårbar. Selv med avbøtende tiltak vil flommose skades av tiltaket. Det oppgis at "behovet for å opprettholde en minstevannsføring i forbindelse med Koldalsfossen kraftverk er primært knyttet til akvatisk miljø, samt for den fuktighetskrevenne rødlistearten flommose". Når en betydelig del av elven legges i rør vil det åpenbart begrense mulighetene for etablering av flommose andre steder enn der den er påvist. For truede arter er slike muligheter viktige for overlevelsen.

Innenfor tiltaksområdet er det et område med mange jettegryter som er vurdert som verneverdig (Hunnes & Anundsen 1985). Disse kvartærgeologiske områdene omfattes av formålsparagrafen i naturmangfoldloven og er derfor alene tilstrekkelig til at utbygging ikke kan tillates.

Ellers er følgende sitat i konsesjonssøknaden et klart bevis på at det ikke er gjort forsvarlige undersøkelser av vassdragets arter: *"Av artar registrert på Bern liste II og Bonn liste I, er det ein viss sannsynlegheit for at dei vassdragstilknytta artane fossefall og strandnipe (NT) kan førekomma ved elva. Etter oppdateringa av raudlista i 2010, vart alle elvelaup oppført som NT"*.

Sitatet viser at det kan være enda verre enn antatt å bygge ut vassdraget med hensyn på truede arter. **Denne usikkerheten som innrømmes av folk som er betalt av konsesjonssøker viser at det er en uforsvarlig risiko for biologisk mangfold å bygge ut anlegget.** I tillegg er vassdrag og fossefall med få eller ingen inngrep mer og mer sjeldent i landet. Derfor er det desto viktigere å forhindre nye inngrep for både landskap og biologisk mangfold.

Bunndyr

Hvor er data på bunndyr tilhørende i vassdraget som er berørt. Berørt strekning er etter det vi vurderer det i god miljøtilstand før omsøkt inngrep og vi vurderer et potensial for eventuelle rødlistede bunndyrarter å være til stede. I

konsesjonssøknaden har de bare valgt å anta at det ikke er viktige bunndyrarter i vassdraget:

“Det er ikke utført konkrete fiskeundersøkelser på den aktuelle elvestrekningen oppom Koldalsfossen, da den er bratt og grov og ikke ansees å ha noen betydning for fisken i Skjebreidvatnet. Vannkvaliteten er i vassdraget er god, og med pH-verdier på rundt 6, (Johnsen mfl. 1996), antas bunndyrfaunaen å bestå av vanlige forekommende arter for området. Deltemaet fisk og ferskvannsbiologi vurderes derfor til liten verdi på grunn av forekomster av fisk og andre ferskvannsorganisme som er vanlige for regionen. Vassdraget er ikke anadromt.”

Minstevannsføring

Miljøvernforbundet vil påpeke at det alltid er fare for teknisk svikt eller planlagt svikt som medfører at minstevannsføringen brytes. Å omgå minstevannsføringsreglementet medfører økte inntekter for kraftverkseieren. Da det kyniske selskapet Bolaks som driver sin fiskeoppdrettsvirksomhet på en miljø og dyrevelferdsmessig helt uforsvarlig måte, - er vi spesielt bekymret i dette tilfellet. Truede arter på rødlista står i fare ved brudd på minstevannsføringen.

Vi mener miljømål etter vanndirektivet må synliggjøres, og det må avklares om vannforekomsten tilhører SMVF (Sterkt Modifiserte Vannforekomster) og at om det gjøres den feil å gi konsesjon skal det fastsettes miljømål for vannforekomsten etter inngrepet FØR et eventuelt inngrep iverksettes.

Landskap

Fossen er Eikelandssosen sitt landemerke. Man ser den når man kommer inn mot fjorden, og navnet Eikelandssosen kommer nettopp av Osen.

Området ved jettegrytene, dvs ved tenkt inntak av vatn, er fredet naturområde.

Når grunneiere ikke får gjøre inngrep i dette området må dette være førende iform av at heller ikke inngrep i vannmassene som er en del av naturområdets karakter. Koldalselven har interessant kulturhistorie og stort potensiale som framtidig turistområde. Alt dette er uinteressant uten vann i elven. Søknaden er sendt og offentliggjort uten verken involvering eller informering til grunneiere eller andre interessenter. Det er direkte feil som det står i konsesjonssøknaden at Bolaks er i samtaler med grunneierne i gnr 23 og bnr nr 1 om utbyggingen. Siden informasjonsmøtet for mange år tilbake har de på telefonsamtale for oss sagt at de kun har hatt kontakt med dem helgen 7-8. juni 2014, - noe som er 3 måneder etter at konsesjonssøknaden ble levert.

Miljøvernforbundet viser til at dette er et åpenbart brudd på den europeiske landskapskonvensjonen.

Konklusjon

Vår vurdering er iverksetting av omsøkte konsesjon strider mot Naturmangfoldloven § 9.(føre-var-prinsippet) og prosessen er i strid med

den europeiske landskapskonvensjonen. Miljøvernforbundet vil her påpeke at det er en uakseptabel bagatellisering av negative konsekvenser i konsesjonssøknaden. Forslaget er for dårlig utredet med hensyn på miljøkonsekvenser, samt at risiko underdrives.

Miljøvernforbundet mener videre at det ikke er forsvarlig å la miljøverstinger som Bolaks gjøre slike inngrep. Vi vil også legge til at muligheten folk som reiser forbi har til å se fossefall er verdifullt uavhengig av om det er turister, pendlere eller fastboende som passerer/kjører. **Da Bolaks i konsesjonssøknaden åpenbart både villeder og lyger er det mange argumenter som hver for seg alene er sterke nok til at søknaden må avslås.**

Som i mange andre konsekvensutredninger så bærer vurderingene preg av at selskapet som lager utredningene får betalt av tiltakshaver. For å få nye oppdrag av dem og andre i framtiden har de åpenbar egeninteresse av å medvirke til at konsesjonssaker får aksept. I denne søknaden har de åpenbart glemt å skjule dette når de skriver på **“Rådgivende Biologer AS takker Koldalsfossen Kraftverk AS ved Bjørg Mette Holmefjord Antonsen”.** For å forhindre at denne mangelen på nøytral vurdering fortsetter er det nødvendig at tiltakshaverne betaler en konsesjonsavgift som myndighetene så velger ut en virksomhet som står for konsekvensutredningen. En slik ordning ville sikre nøytral vurdering imotsetning til det vi har idag.

Miljøvennlig hilsen

Kurt W. Oddekalv
Leder

Øystein Bønes
Saksbehandler